

Aan Vaste Commissie VWS, Tweede Kamer der Staten-Generaal
Van Zorgverzekeraars Nederland
Datum 07-10-2024
Contact Wouter Kniest (w.kniest@zn.nl)
Onderwerp ZN-brief voor het commissiedebat Ouderenzorg

Geachte leden van de Vaste Commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport,

Op woensdag 16 oktober spreekt u met de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de Staatssecretaris Langdurige en Maatschappelijke Zorg over de ouderenzorg en -huisvesting in ons land. In aanloop naar dit commissiedebat brengt Zorgverzekeraars Nederland (ZN) graag enkele punten onder uw aandacht.

Sparrenheuvel 16
Postbus 520
3700 AM Zeist
030 698 8911
info@zn.nl
www.zn.nl

Het aantal ouderen dat afhankelijk is van zorg neemt snel toe, terwijl het aantal zorgprofessionals simpelweg niet kan toenemen. Het toegankelijk houden van de zorg voor ouderen is één van de grootste maatschappelijke opgaves voor de komende decennia. Het vraagt om doordachte keuzes van het kabinet:

1. Stimuleer zorgzame wijken en pas de Wlz-indicatie aan op de sociale context

Het samen zorgen voor ouderen in de wijk is van groot belang. We kunnen de groeiende vraag naar zorg en ondersteuning niet afschuiven op de schouders van de professionele zorg. De zorgzame wijk is de wijk van de toekomst:

- **Zorg dat onze samenleving zich voorbereidt op de vergrijzing.** De overheid zal burgers moeten stimuleren en ondersteunen om bij te dragen aan zorgzame wijken. Zorg en ondersteuning vindt het liefst zo dicht mogelijk in/bij huis plaats en zo lang mogelijk zelf of samen met naasten. **Ga door met het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen (WOZO).**
- **Houd de Wet langdurige zorg (Wlz) toegankelijk door de introductie van contextgebonden indicatiestelling met recht op passende zorg in plaats van een recht op verblijf.** Een Wlz-indicatie die aansluit bij de sociale context en woonsituatie van mensen maakt passende zorg mogelijk. Door de Wlz-indicatie te verbinden aan een recht op passende zorg in plaats van standaard een recht op verblijf, krijgen mensen meer zeggenschap over de invulling van hun zorg en woonwensen. Het geeft ook de mogelijkheid om de schaarse zorgmedewerkers in te zetten waar zij het hardst nodig zijn; en we behouden de schaarse verpleeghuiscapaciteit voor de meest kwetsbaren.
- **Samenwerking in de wijk tussen aanbieders van welzijn en ondersteuning, wijkverpleging en huisartsen is cruciaal voor goede ouderenzorg.** Door het grote aantal zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk is het aanbod nu te veel versnipperd

waardoor partijen elkaar onvoldoende vinden. **Creëer mogelijkheden om via zorginkoop van gemeenten en zorgverzekeraars het aantal zorg- en welzijnsaanbieders in de wijk te beperken en introduceer scherpere toegangs- en vergunningseisen.**

2. Ouderenzorg heeft baat bij een meerjarige begroting en doordachte plannen

Zorgverzekeraars en zorgkantoren staan elke dag aan de lat om de zorgplicht na te komen door hun verzekerden toegang te geven tot de zorg die zij nodig hebben. Deze zorgplicht is afhankelijk van de politieke keuzes voor de lange termijn. Het toekomstbestendig maken van de zorg en ondersteuning voor ouderen heeft baat bij doordachte lange termijn plannen en een passende meerjarige rijksbegroting:

- **Het kabinet wil jaarlijks €600 miljoen extra uitgeven aan meer zorg- en verpleegplekken in de Wlz. Op dit punt zijn we benieuwd naar de concrete uitwerking van de plannen voor het realiseren van meer zorg- en verpleegplekken. En welke impact dit heeft op de inzet van schaarse zorgmedewerkers.**
- **ZN is blij dat de ‘kaasschaaf’-kortingen op de Wlz van het vorige kabinet voor 2025 zijn geschrapt. Het lijkt er echter op dat deze kortingen voor 2026 en de jaren daarna nog wel van kracht blijven.** Grote jaarlijkse schommelingen in het Wlz-kader brengen heel veel onrust en onduidelijkheid voor de sector. We zien dat dit wispelturige begrotingsbeleid ertoe leidt dat zorgaanbieders lange termijn investeringen vermijden en dat de innovatie stagneert. **ZN pleit voor een meerjarig begrotingskader voor de Wlz; kortingen op het Wlz-kader zijn – zonder ondersteunend beleid en een deugdelijke onderbouwing – onuitvoerbaar voor zorgkantoren.**

3. Versnel de bouw van geschikte woningen voor ouderen

ZN juicht toe dat het kabinet de komende jaren 290.000 extra woningen voor ouderen laat bouwen. Het is van groot belang dat er een gevarieerd aanbod komt zodat ouderen – al dan niet in gemeenschappelijke woonvormen – zelfstandig kunnen blijven wonen. Er zijn al tal van wooninitiatieven zoals de zorgzame buurten en geclusterde, veelal kleinschalige, woonvormen die een toekomstbestendig alternatief zijn voor de oude verzorgingshuizen. ZN onderstreept dat voor de meest kwetsbare ouderen die intensieve zorg nodig hebben, er vanzelfsprekend voldoende verpleeghuiszorg beschikbaar moet blijven.

- **Het wetsvoorstel ‘versterking regie op de volkshuisvesting’ is een belangrijk instrument dat onze gezamenlijke bouwopgave kracht bijzet, ouderen beter ondersteunt en zorgt voor een betere afstemming van zorg en huisvesting.** Het wetsvoorstel ondersteunt de verplichting voor gemeenten om een regionale woonzorgvisie te ontwikkelen, waarin zij aangeven hoe ze inspelen op de behoeften van ouderen. **Wij roepen uw Kamer op om te zorgen voor een snelle behandeling van deze wet.**

4. Investeer in preventie en betere ondersteuning aan huis

Toekomstbestendige ouderenzorg begint met gezond oud worden. Het is belangrijk dat we voorkomen of vertragen dat mensen afhankelijk worden van zorg. Het sociaal domein speelt hierbij een sleutelrol. Gemeenten kunnen de gezondheid van hun inwoners bevorderen door goede maatschappelijke hulp, sport, geschikt woonaanbod, schuldhelpverlening, etc. Dit leidt ertoe dat ook op latere leeftijd mensen langer gezond en zelfstandig thuis kunnen wonen. Zorgverzekeraars maken zich echter zorgen om de inzet en mogelijkheden van gemeenten om gezondheidsverschillen te verkleinen¹.

- **Investeer in het sociaal domein zodat mensen langer gezond blijven en oud kunnen worden in hun eigen omgeving zonder afhankelijkheid van zorg. ZN pleit voor een wettelijk kader dat minimale vereisten vastlegt voor de versterking van de sociale basis door gemeenten.** Leg hiertoe de taken van gemeenten op het gebied van welzijn en ondersteuning wettelijk meer verplichtend vast. En borg dat gemeenten over voldoende financiële middelen beschikken om hier invulling aan te geven.
- **De inzet van mantelzorgers is essentieel; zij verdienen meer ondersteuning.** Het is belangrijk dat gemeenten en werkgevers mantelzorgers voldoende ondersteunen bij het combineren van hun zorgtaken met bijvoorbeeld hun werk en gezin. Door mantelzorgers tijdig te ondersteunen en te ontlasten, verbetert de kwaliteit van leven van zowel ouderen als mantelzorgers. Duurzame inzet van mantelzorgers heeft bovendien een positieve impact op het verlagen van de werkdruk van zorgprofessionals.

Wij stellen het op prijs als u onze punten betreft bij het debat en hopen dat deze ook worden meegenomen in het nader te vormen hoofdlijnenakkoord ouderenzorg van het kabinet. Mocht u vragen hebben over de inhoud van onze brief, dan zijn wij zeer bereid een nadere toelichting te geven.

Met vriendelijke groet,
Zorgverzekeraars Nederland

Mevrouw P.H. van Holst-Wormser
Algemeen directeur

---

¹ [Zorgkosten stijgen in sommige gemeenten veel harder dan in andere \(nos.nl\)](#)